

Posiedzenie Sesji Plenarnej CCBE w Chanii 30 czerwca 2023

Sesja Plenarna CCBE - Rady Adwokatów i Stowarzyszeń Prawniczych Europy - odbyła się 30 czerwca w greckiej Chanii. Polską delegację Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Izby Radców Prawnych w CCBE reprezentowali: jej przewodniczący, adw. Bartosz Grohman, wiceprezes NRA, mec. Maria Ślęzak oraz mec. dr Dariusz Gibasiewicz.

Po rozpoczęciu posiedzenia, Prezes CCBE Panagiotios Perakis zdał relację na temat spotkań i wydarzeń, jakie w ramach działań Prezydencji CCBE nastąpiły od ostatniego posiedzenia Komitetu Sterującego w dniu 12 maja.

W trakcie omawiania tzw. Uwag Wstępnych - Opening Remarks podniesiono, że CCBE przyjęło m.in. informacje o danych na temat surveillance (Inwigilacji) wobec prawników – CCBE stwierdziło liczne naruszenia.

Parlament Europejski przygotowuje regulacje dotyczące AI. CCBE przedstawiało uwagi do założeń. W dniu poprzedzającym sesję plenarną miało miejsce spotkanie komitetu AI.

Parlament Europejski przyjął rekomendacje dotyczące skandalu związanego z używaniem PEGASUSA. Tajemnica adwokacka nie może być łamana poprzez nielegalne podsłuchy. Jedyne czynności mogą być podejmowane zgodnie z przepisami w przewidzianych konkretnymi, enumeratywnymi przesłankami prawnymi w szczegółowo zakreślonych okolicznościach.

Prezes CCBE omówił współpracę z FBE. Trwają prace nad memorandum zakreślającym ramy wzajemnej współpracy.

Gościem sesji był prof. Panagiotis Tridimas profesor Prawa Europejskiego z King's College w Londynie. W prezentacji dopytywał m.in. czy mamy wystarczająco dużo praw? Wskazywał na wagę mechanizmów zabezpieczających procesy demokratyczne i w tworzeniu oraz stosowaniu prawa.

Florian Geyer Szef Komitetu Rule of Law i Komisji Europejskiej przedstawił informacje na temat dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Przyjęto protokoły z posiedzeń Sesji Plenarnej 25 listopada i Standing Committee z 12 maja.

Claudia Seibel zreferowała sprawy finansowe. Składki na CCBE zostaną podniesione o 4.5%.

Peter Szabo przedstawił dalsze koncepcje pozyskiwania finansowania na działania CCBE. Wracał temat pozyskiwania środków od instytucji europejskich. Głos zabierała m.in. mec. Maria Ślęzak z polskiej delegacji, która zwróciła uwagę, że mniejsze delegacje z przyczyn finansowych nie są w stanie brać czynnego udziału w pracach CCBE oraz poszczególnych komitetów. Zwróciła uwagę, że pozyskiwane powinno być finansowanie z różnych źródeł w celu braku monopolizacji zaangażowania jednego podmiotu (np. Komisji Europejskiej). Wywiązała się burzliwa dyskusja. Padały m.in. głosy z delegacji włoskiej, austriackiej, czeskiej, niemieckiej, węgierskiej, francuskiej i portugalskiej. Pojawiło się stwierdzenie, że np. sędziowie biorą pieniądze od państwa w formie pensji, ale nikt im nie zarzuca braku niezależności. Prace nad pomysłami dotyczącymi dodatkowego finansowania będą kontynuowane. Prezes Perakis zwrócił uwagę, że mniejsze delegacje muszą pozyskiwać wsparcie w działaniach na forum CCBE.

Simone Cuomo przedstawił propozycje zmian do przepisów wewnętrznych CCBE. Zwrócił uwagę, że niektóre uregulowania wymagają dostosowania do statutów i zmian normatywnych, albowiem od wielu lat techniczne przepisy wewnętrzne CCBE nie były aktualizowane (m.in. w zakresie dostępu

delegacji do materiałów źródłowych CCBE i zasad ochrony danych). Delegacje zostały poproszone, aby zgłaszać ewentualne uwagi i propozycje do 31 sierpnia 2023.

Peter McNamee zreferował działania zewnątrz CCBE od 12 maja. Sekretarz CCBE Simone Cuomo z kolei przedstawił plan działań organizacji na najbliższe miesiące.

Prezes Portugalskiej Rady Adwokackiej („Ordem dos Advogados”) Fernanda de Almeida Pinheiro przedstawiła zamiar władz portugalskich w zakresie zmian legislacyjnych zmierzających do dopuszczenia do poluzowania zasad świadczenia pomocy prawnej w Portugalii dla tzw. solicitadores. Narzekła na brak konsultacji z zainteresowanym środowiskiem. Po kolejnych wyborach parlamentarnych rząd znowu zaczął prace w kierunku zapowiadanych zmian legislacyjnych. Rząd dał zaledwie 10 dni na konsultacje środowiskowe. Żadnych studiów ani analiz na temat wpływu zapowiadanej legislacji nie prowadzono. Dopuszczeni będą nie-prawnicy do świadczenia pomocy prawnej w zakresie doradztwa prawnego (np. w zakresie prawa kontraktowego czy spraw karnych). Zdaniem Ordem dos Advogados wprowadzane uregulowania naruszają Traktat UE w zakresie uregulowań, które w ramach gwarantowanego dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zapewniają obowiązkową reprezentację obywateli w postępowaniach karnych przez kwalifikowanych prawników. Ordem dos Advogados wskazuje, że nowe prawo narusza fundamentalne prawa, wolności i gwarancje procesowe dla obywateli portugalskich, którzy nie będą reprezentowani przez zawodowych prawników.

Ordem dos Advogados mocno protestuje przeciw takim założeniom. Przepisy będą na szkodę słabszych podmiotów albowiem te mocniejsze korporacje nadal będą korzystały z usług wyspecjalizowanych kancelarii, a słabsze podmioty zachęcane będą do korzystania z pomocy nieprofesjonalnej. Delegacja grecka zauważyła, że problem jest paneuropejski, a sprawa w Portugalii może być dopiero początkiem zmian w różnych systemach prawnych i wymaga pilnej interwencji CCBE. Delegacja rumuńska dopytywała czy Ordem dos Advogados kwestionował te rozwiązania przed portugalskim Trybunałem Konstytucyjnym. Prezes Fernanda de Almeida Pinheiro potwierdziła, wskazując, że portugalski Trybunał Konstytucyjny w jednym rozstrzygnięciu nie dopatrywał się, mimo tak poważnych zarzutów, naruszenia portugalskiej Konstytucji, natomiast druga sprawa przez TK jest w toku.

Głos w tej sprawie zabierała polska delegacja: mec. Maria Ślęzak opisała wprowadzenie podobnych przepisów w Polsce, pomimo kategorycznych stanowisk NRA i KIRP wspartych przez CCBE, a adw. Bartosz Grohman uzupełnił wypowiedź, wskazując, że celem wprowadzenia zmian w art. 87 kpc było m. in. rozbicie monopolu korporacji adwokacko-radcowskich i obniżenie cen usług prawnych. Po latach okazało się, że te przepisy stworzyły mechanizmy niejednokrotnie patologiczne, umożliwiające różnym podmiotom nie prawniczym, acz silnym kapitałowo, zakładanie kancelarii odszkodowawczych i indykacyjnych, które agresywnie przejmują rynek, nierzadko działając na szkodę klientów. Co więcej, wskazał, że wbrew intencjom ustawodawcy tzw. kancelarie odszkodowawcze domagają się nawet utworzenia dla nich oddzielnej korporacji co całkowicie zaprzecza idei wprowadzonych zmian. W dalszej dyskusji inne delegacje zabierając głos nawiązywały do polskich doświadczeń.

Naomi Alarcon Velasco zreferowała założenia stanowiska CCBE w przedmiocie wstępnych komentarzy do art. 17(4) projektu dyrektywy o długoterminowej rezydencji. Stanowisko z kompletem materiałów zostanie rozesłane do akceptacji poprzez głosowanie zdalne w przeciągu najbliższych tygodni.

Stefan von Raumer przedstawił rekomendacje do nagrody Human Rights CCBE.

Panagios Periakis przedstawił zasady konkursu na najlepszą opinię amicus curiae. Zasadą jest to, aby zaproponowana opinia amicus curiae nie miała odniesienia do żadnej konkretnej sprawy. Celem konkursu jest wypracowanie warsztatu tworzenia opinii AC na podstawie różnych danych, a nie odzwierciedlaniu toczących się spraw. CCBE przyznał pierwszą Nagrodę w Konkursie Amicus Curiae, która nagradza studenta prawa za fikcyjną rozprawę w sprawie prawnika zajmującego się obroną

praw człowieka. Nagroda 2023 została przyznana Lily Coisman, studentce Haute Ecole des Avocats Conseils des barreaux de la Cour d'appel de Versailles.

Piers Gardner przedstawił propozycję stanowiska CCBE w przedmiocie utworzenia przez Radę Europy Rejestru szkód spowodowanych agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę: CCBE proponuje pomoc europejskich prawników. W oświadczeniu przyjętym na piątkowej sesji plenarnej CCBE zaleca, aby kandydatami do Rady Rejestru byli prawnicy posiadający doświadczenie w prywatnej praktyce w zakresie wnoszenia lub obsługi roszczeń masowych przed krajowymi lub międzynarodowymi sądami i trybunałami. CCBE zaleca również uwzględnienie opinii prawników posiadających praktyczne doświadczenie w zakresie różnych kategorii roszczeń masowych przy proponowaniu zasad i przepisów regulujących pracę Rejestru. CCBE może pomóc Radzie Europy i organom Rejestru w identyfikacji prawników posiadających takie doświadczenie.

Podczas posiedzenia w pkt. 11 porządku obrad, zawnioskowanym przez polską delegację, adw. Bartosz Grohman przedstawiał ustawę z dnia 14 kwietnia 2023 o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022.

Omówił zastrzeżenia, jakie do ustawy zgłaszała Naczelna Rada Adwokacka w uchwale nr 107/2023 oraz Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych. Zreferował przyjęte w ustawie rozwiązania prawne, które pozostają w sprzeczności z Konstytucją RP, takie jak m.in. zasada trójpodziału władzy czy zasadę sądowego wymiaru sprawiedliwości. Wskazał jednakże, że ani NRA, ani KIRP nie kwestionują potrzeby badania potencjalnych wpływów rosyjskich w Polsce, jednakże jednoznacznie akcentują, że do badania takich wpływów można stosować albo przepisy kodeksu postępowania karnego i kodeksu karnego – do tego powołana jest Prokuratura, albo wyjaśniać sprawę poprzez istniejące możliwości, takie jak np. powołanie komisji parlamentarnej, której prace zakończyłyby się stosownym raportem.

Wskazał też na brzmienie art. 47 ustawy, wskazującej datę 17 września jako publikację pierwszego raportu. Adw. Grohman przybliżył delegacjom okoliczności związane z datą 17 września 1939 i wskazał, że choć data jest w historii Polski tragiczna, to nie można procesowo zakładać, że powstanie jakiegokolwiek rzetelny raport w z góry zaplanowanym terminie, co wskazuje na polityczny wydzźwięk ustawy.

Wszystkie delegacje CCBE opowiedziały się za wsparciem stanowiska NRA i KIRP. W toku debaty nikt nie zgłaszał uwag do stanowiska.

CCBE deklaruje pełne wsparcie i zwraca uwagę, że ustawa rażąco narusza tajemnicę adwokacką.

[\(czytaj więcej o stanowisku CCBE\)](#)

Ondrej Leciak przedstawił uwagi CCBE do propozycji Komisji Europejskiej w kwestii rozporządzenia regulującego przekazywanie spraw karnych. Stanowisko CCBE przyjęto.

Valentin Gvozdiy z Ukraińskiej Rady Adwokackiej w prezentacji online przedstawił sytuację w Ukrainie. Ukraina bezustannie mierzy się z problemami praktycznie w każdym aspekcie życia. Zwrócił uwagę, że w przestrzeni medialnej Ukraińska Rada Adwokacka jest szkalowana i celowo wprowadza się zamęt i dezinformacje na temat jej roli i podejmowanych działań.

Na zakończenie adw. Bartosz Grohman pokrótce omówił program wrześniowego Standing Committee w Warszawie i w imieniu NRA oraz KIRP zaprosił wszystkich do przybycia i wzięcia udziału w planowanych wydarzeniach.

